

עין משפט נר מצוה

כר א מיי פֿיט מהל' מעסיק'ס הלכה ז': **כה** ב מיי שס הלכה טו: **כו** ג מיי שס הלכה טז: **כז** ד מיי פֿיט שס הלכה ז': **כח** ה מיי פֿיי שס הלכה ז':

תורה אור השלם

1. כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מקדקה על הבגד אשר יזה עליה תבבס במקום קדש: ויקרא ו', כ.
2. בבית אחד יאכל לא חוציא מן הבית מן הבשר הוציא ויצאם לא תשברו בו: שמות י', מז.

3. זאת התורה לעלה למנוח ולחטאת ולזֶאשם ולפלואים ולקרבן השלמים: ויקרא ו', לו.

4. ויקח משה חצי דמים וקשם באגנות וחצי דמים זרק על המזבח: שמות כד, י.
5. וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשטות את בנו: בראשית כב, י.
6. ויקח אברהם את עשיו ויקרא והנה איל אחד נאחו בספר בקריו ויצק אברהם ויקח את האיל ויעלה לעלה תחת בראשית כב, יג.
7. כל זקר בנשר יאכלנו במקום קדש יאכל קדש קדשים הוא: ויקרא ו', ז.
8. כל זקר בנדרים יאכל אתה קדש קדשים הוא: שמות כד, י.

9. בקדש הקדשים תאכלנו כל זקר יאכל אתו קדש ויהיה קדף: מדרבנן י, י.

מוסף רש"י

עד שיבילע בבשרה. כגון שהיו עמי חמיתא חתם שלמים ואחת על שני חטאת וחצי דמים זרק על השלמים ונבעל בה יאכל כחומר שנה ליום וזילת חטאת (תנחומא פסולה היא. טפס חטאת. הנובע ה וכלע ממנה (חורין פס'): אם יאכלו כלילתה וכלע חטאת שמה. כחומר החטאת שנבעל בה לפנים מן הקלעים וזכרי כהונה וזיס וילעל חמד (שם). ומכאן נגמרת לכל אסורין קדשים דלא טעיל גמירי (חורין שם) תאכל. הנובעת: כחומר שבה. שהרי ע' בה' ין מין אחד חומר ואחד ק' וכולי חילת אל תאמר טו' (שם פס') זאת התורה וגר'. כליה קרא חילתה חל' וזיל כלל חד כפלי נפשיה כמיז וזת מורח העולה וזת מורח חטאת טו', אלל דלרס: הוא דחלת: מאי מוקד ואחל האי וזת המורח לאקושי קרענות שבה. אבנא.

שיטתו מוקד: וריש בבריתא דהתם נלמדים מני הוי למעט ויחזו זמחם שלמים: הוא מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי בהונה. דכמיז (חורין שם) תאכל. וישלח חת ועבר בני ישראל ועלו עולות וכמיז כהואל קרא וסם כאלות. הוא מנחה עשית מוקד ואחל האי וזת המורח לאקושי קרענות שבה. אבנא. שיטתו מוקד: וריש בבריתא דהתם נלמדים מני הוי למעט ויחזו זמחם שלמים: הוא מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי בהונה. דכמיז (ויקרא ו') כל זקר בני אהרן יאכלנו: מאי וזיא. דעל אחי מן קרענות מלמד שהיא נאכלין לכהנים (מנחות צג. בחתי' ראי שלמי ציבור. כגשי עזרת: כל זכר יאכל אתו. לעיל מיניה דמי ויהי לך מוקד הקדשים מן האש וגו' וכמיז כמריה נקדש וזלעל מוקד קדש וזלעל מיהי כנוליה כמיז זכרים, כלו את אהרן, כינחיה הוא למעל על כגשי העזרת, דהתם נמי נקראו קדשים, דכמיז קדש יהי לה' לנסן (שם צג):

שיטת מובנות

רש"י ד"ה עד שיבילע בו ואין ללמוד בספן בו/ עין כגשי מחולן דף טז [ע"פ ד"ה וחס (ספרי): ונתיב' ד"ה וקרא איבא לאקושי בבשרה שיאכל כחומר שבה שני בתוס' חולין דף טז [ע"פ ד"ה מחלן]:

ציז:

ח **נ**י**ת**י **ע**שה ו**ל**ידחי **א**ת **ל**א **ת**עשה. לאלו תאכלכל כחמור שנה פריך שמיאכל כלילה ולחמור כשלמים דהאינא דה"ל נותר ואין עשה דוחה את ל"ת שיש בו כרת (יצמות ת). אלא אלס פסולה היא תיפסל קאי דינתי עשה דאכילת קדשים ולידחי לאלו דכל שנקדשים פסול בל הכחזו ליתן ל"ת

על אכילתו [דקאין (חי) נמי אשאר פסולין דליכא כרת כגון דנשחטה כלילה ולן דמה וחוץ למקומו (ומוך לזמנו) וא"ת ומאי קושיא דלמלא גזירת הכחזו הוא דאמר קרא יקדש להיות כמוה ויש לומר דקרא איכא לאוקומי ככשרה שמיאכל ^(א) כחומר שנה ^(ב) עד הלילה ומיהו קשה דכי הוי לילה נתיי' ד] עשה ונדחה ונראה דקרא איכא לאוקומי כצידול קדשים וחולין כי מתני' ועוד ^(א) דלס אימא דהכא לא דחי מאי חזית דלפתת מכללא כז"לית דעשה דוחה את דאמר קשה אדרבה ינלף מהכא דלא דחי: **ואחד עצם שאין בו מוח ואמאי ניתי עשה בו**. ^(א) צדוק ועטס לא שצברו ^(א) צו כפסם שני שאין מ"ל שהרי כצר נאמר ככל חוקת הפסם יעשו אותו ^(א) אכל אי לאו קרא דפסם שני ה"א ואכלו את הנצטר כלילה הוה כנצר כשחזק העטס ומה אזי מקיים ועטס לא תשצרו צו נעטס שאין צו מוח אכל עטס שיש צו מוח שוצר ואוכל דיצא עשה וידחה לא תעשה והא ^(א) דפריך הכא ואמאי ניתי עשה כו' הכי פריך כלומר מהכא נגמר דאין עשה דוחה לא תעשה דעלמא כי הכא אלא ודאי בנקדשם שאין ^(א) וז"ל דכי פריך ניתי עשה כו' כמו בחולין ונוקי קרא יקדש חס כשרה תיאכל כחומר שנה

דשיין צה כרת חס היא נותר וקמ"ל דהיתר מנטרף לאיסור כדאימא פרק אלו עוצרין (שם מה). ובפרק ג' מינין (מיר לז): ולא נוקיס קרא לזס פסולה תיפסל דליכא אלא לאו ומשני גלי קרא גבי קדשים נעטס שיש צו מוח דלא דחי ולכן ינלף קדשים מקדשים ולא ינלף קדשים מחולין כדו"ך. וא"ת שאני הכא משום דאפשר לקיים שניהם דמנח גומרתא עילויה ושקיל ליה מוח וי"ל דרצא הכא לטעמיה דמפרש צדוק כילד לונין (פסחים פד): גבי אין ינימני על מוח שצבולית דלא אפשר דגומרתא משום פסולת דקדשים א"כ לא מקיים עשה דואכלנו בל הנצר כלילה הוה דל"א שלא ישרוף גומרתא מעט מן המוח שצפנים ואפי' אזי שמיפסל חסם משום פקע ל"ל משום דס"ל דגומרתא אפשר בלא שריפת מוח אלא קסבר דמשום הפסד קדשים מועט כוח לא ילפינן דלא יאכלנו מיהא ^(א) אחתי קשה הריכ ^(ב) אחי האי עשה ודחי לא תעשה הא כעידנא דמתעקך לאו דשצירת עטס לא מיקיים עשה דאכילה ^(א) ^(ב): **והחתם עוצה** הוא כדבכתיב ויעצרו **א**עוצה תחת בנו. תימיה דהאי קרא דרש' ליה לענין חולין כפ"ק דחולין (דף טז). דלמרנין מנין לשחיטה שהיא בתלוש שנאמר ויקח את המאכלת ואומר ר"ת דגמרנין נמי חולין מדכמיז לשחוט את צנו ולא כמיז לשחוט את העולה אכל כלי לא שייך למילף בחולין אלא נקדשים כשאר עבודות דצנו כלי שרת ומדכמיז ויקח דמשמע דצר תלוש ולא כמיז סקין ^(א) דרשינן תלוש בחולין וכלי נקדשים מדחוצרי מאכלת דהוה מ"י למכתב ויקח הממחק ואע"ג דהתם בחולין ^(א) ג"א (שם) דחי רבי חייל וזימזמיה דאצברה קמ"ל הכא לא שייך לדחויי הכי דלענין מה שהציא דצר תלוש ולא סמך על מה שימאל צור וקנה מחובר שניך למימר דככתב ^(א) קרא לאשמועינן וזימזמיה אכל לענין מאכלת שהזכיר למה לי למכתב אי לאו לאשמועינן דעולה טעונה כלי: **מזה מנחה אינה נאכלת אלא לצור**י בהונה. ופריך בחטאת ואשם מני כתיב כל זכר אלא לשלמי ציבור פירש כקונטרס הא דלא ילפינן זכרי כהונה מחטאת ואשם כדילפינן ממנחה משום דכמיז בתרזייהו גבי אכילת זכרים הוא קדש קדשים הוא דמשמע מיעוט הוא ולא אחר וקשה דצפרק אחיזו מקומין (לעיל דף נה). איכא תנא דיליף מהיקישא דחטאת מקרא דכמיז ועשייתם שעיר עזים [אחד] לחטאת ושני כבשים צני שנה לזבח שלמים מה חטאת לזכרי כהונה אף שלמי ציבור לזכרי כהונה הא ^(א) לא קשיא מידי דההיא היקישא לא אינטייך למילתא אחריתי ועוד נראה לפרש דהיינו טעמא הכא דהיקישא דחטאת ואשם איכא לאוקומי למילתא אחריתי דמפרש הכא לא מוקמינן לה לאכילת זכרים דכיון ^(א) דאינו שוה בכל הנהו דכמיזי צקרא אכל ^(א) מנחה על כרחין להכי אחיא דלא משכחת למלתא אחריתי: **אף** ^(א) ^(ב) **שלמי ציבור אין נאכלין אלא לצור**י בהונה. ושלמים דהאי קרא ככגשי עזרת קאי דקדש קדשים יניחו כל הכחזין צקמרא זה ^(א) ונראה דעל כרחין איירי נמי בשלמי נדבה דהא כפ"ק (לעיל דף ה): נפקא לן מהאי קרא שאל לשמו ועוד דכחזו קרענות דטעונין כל מהכא נעקף לן: **בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו וגו'** לימד ע"ז ובהי שלמי ציבור בו'. האי קרא כפרשת קרח כמיז ואף על גב דזמני שלמי ציבור לא כמיז התם כיון דכמיז כהאי קרא קדש יהיה לך וגבי כגשי עזרת כמיז צפרשת אמור אל הכהנים קודש יהיו לה' לכהן מסתבירא דכדידהו מיירי וכן פירש כקונטרס ועוד ^(א) ילפינן משום דאיקרו קדש קדשים כדילפינן לעיל צפרק אחיזו מקומין (דף נה). ובפרק שני דערבין (דף יא): מדכמיז על עולותימס ועל זמחי שלמימס מה עולה קדשי קדשים אף זמחי שלמי ציבור קדשי קדשים:

[בח] אבל היקשא דמנחה כל"ל (צ"פ): [בג] אף כל אין כל"ל והשאר נתמק (ל): [כ] כג"מ נוסף כך פירש כקונטרס. ועי' כג"מ דף קמ ע"פ א"ת ד: [א] ועוד ישי לפרש משום דאיקרו כל"ל כל"ל (ש"ס):

ליקוטים

חאכל בחמור שבה. רבינו חננאל גרס בחמור שבהן, ומיירי בחטאת ושלמים, ואם נבלע החטאת בשלמים שנשחט אחרול נאכל כחומר השלמים ואינו נאכל כלילה, ואם נבלע החטאת בשלמים שנשחט היום נאכל כחומר החטאת ואינו נאכל למחר. ולשון הברייתא קשה דאמר עד שיבילע בבשרה משמע דאיירי בתוחר שנבעל באיסור והדר קאמר יקדש להיות כחור משמע שהאיסור נבלע בחיות (מוס' פסחים דף קמ ע"א): רב אשי אמר יקדש עשה הוא ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה. כך סבא אי התחלת המצוה דוחה ל"ת והוי בעידנא או לא הוי בעידנא אשר חלקו כסברא זאת הרנב"ר ומהר"י הלוי כמו שהובא בניי הגי"ל. נלע"ד שהיא פלוגתא דאמוראי, ורבא ורב אשי מחלוקים בהך סבא כאשר אבאר בס"ד. דהנה במס' זבחים דף צ"ו ע"ב דתניא בברייתא יקדש להיות כחור שאם פסולת תיפסל פריך תגמרא ונתיי עשה וידחה ל"ת אמר רבא אין עשה דוחה ל"ת שבמקדש שנאמר ונעצל לא תשברו בו ר"ש בן מנסיא אומר אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח אמאי ונתיי עשה וידחה ל"ת, אלא אין עשה דוחה ל"ת שבמקדש, רב אשי אמר יקדש עשה הוא ואין עשה דוחה ל"ת ועשה. ורביס עמרו בסוגיא זו מאי אחי רב אשי בתירוצו דאין עשה דוחה ל"ת ועשה את חיתן בהך דיקדש שהוא עשה ול"ת אבל בשביתת עצם שיש בו מוח בפסח אכתי קשה לייתי עשה דאכילת פסח וידחה הל"ת דשרבית עצם כמו שהוכיח רבא. וראיתי להרב טורי באב"ס ר"ה דף כ"ח ח"ה חזר שער המלך בפ"ג מהל' נדרים הלכה ו' ג"כ עמד ע"ז ותיחא להו דגם רב אשי סובר תירוצו דרבא דאין עשה דוחה ל"ת שבמקדש והיינו טעמא דברייתא דאחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח, ורב אשי לא בא לאפלוגי על הא דרבא אלא שבא לומר דעל חך דיקדש להיות כחור לא צריך לחך דרבא דבלא"ה לא קשיא דיבוא עשה וידחה הל"ת דיקדש הוי עשה ול"ת. ותרב שער המלך שם הוסיף עוד דאין לומר דרב אשי לית ליה תירוצו דרבא כלל ועל ברייתא דאחד עצם שאין בו מוח ואחד עצם שיש בו מוח לא קשיא ליה דיבא עשה וידחה הל"ת דהואיל ואפשר לקיים שניהם ע"י גומרתא כמ"ש התוס' שם ברי"ה ואחד עצם שאין בו מוח דאם זה הוא טעמא דרב אשי הו"ל ליישב הברייתא דאחד עצם שיש בו מוח ולומר דה"ט משום דאפשר לקיים שניהם ע"י גומרתא. ואני אומר דזה הוא דחלק לומר דרב אשי אחי ליה תירוצו דרבא וטור בהך דלחך תירץ אחר מה שאינו מספיק ליישב גם ברייתא דעצם שיש בו מוח. וגם חזקוני. וברוב הקרקעות בש"ס כשבס אמורא לתרץ תירוצן אחר נקטרין דפליגי ולית ליה תירוצן הראשון. אמנם אני אומר דאף אם יחובנא ליה להרב שער המלך דליכא למימר דרב אשי מחזיק חך הברייתא דאחד עצם שיש בו מוח משום דאפשר לקיים שניהם ע"י גומרתא דאיכ' חו"ל לתרץ כן ולומר דטעמא דברייתא הכי, הן כל זה או לית לן ליישב חך ברייתא כי אם ע"י חידוש דין דאפשר ע"י גומרתא. אבל אני אומר דלרב אשי חך דיוקא דרבא כברייתא דאחד עצם שיש בו מוח מעיקרא ליתא ולא שייך ביה לומר דעשה דאכילת פסח וידחה ל"ת דשרבית עצם לא הוי בעידנא דמייעקך ללא קיים העשה כמו שמקשים תוס' באמת על רבא שם בזבחים בסוף ד"ה ואחד עצם וכי דעל לאו דשרבית עצם עוצר תיחף בשעת ששובח אינו מקיים עד שיאכל. איבאר ראיתי להרב טורי באב"ס חגיגה אשר כבר הבאתי מקצת דבריו לעיל שם מביא בשם ספקי תוס' דכחבו לתרץ קושייתם דשפיר הוי בעידנא דהא אי אפשר לאכול המוח אם לא שישבר העצם. ומעתה אני אומר דלרבא מוכח דס"ל דכל התחלת המצוה דוחה ל"ת דהא א"א לקיים המצוה בלא"ה הוזה בעידנא דמעיקר לאו קא מקיים העשה ושפיר הוה קשה ליה על ברייתא דאחד עצם שיש בו מוח נתיי העשה וידחה הל"ת, ומהו הכוונה לעצמו בפיג עשה דוחה ל"ת שבמקדש. אבל לרב אשי לא היה קשה ליה כלל חך ברייתא דאחד עצם שיש בו מוח דרבא עשה וידחה ל"ת, דהא לא היה קשה לו לומר דרבא עשה וידחה ל"ת. ואין להקשות לכד זה חו"ל לרב אשי שנקדשות ולפרש ליישב הברייתא כן, כמו שמדקדק הרב שער המלך, ולדעתי לא צריך רב אשי לפרש כן דהא על גוף הברייתא לא קשה דנתיי עשה וידחה ל"ת דהא מה דאסור שכיבת עצם שיש בו מוח ליהי לא בס"פ כיצד צולין מיתורא דקרא התאמר בפסח שני, רק הוזהכתי רבא הוא למה לא ינלף בעלמא מהכא דאין עשה דוחה הל"ת כמ"ש תוס' ברי"ה ואחד עצם וכו', ולרב אשי לא קשיא ליה כלל דנלף בעלמא פוספס, ובאמת ילפינן מניה דכל שאין העשה נגמרת בשעת קצירת הלואו אין העשה דוחה הל"ת ולרב אשי באמת לא מצנינו דעשה דוחה ל"ת כי אם שתיכף בשעת עקירת הלוא נגמר כל המצוה כדעת הר"י הלוי וא"כ מה היה לו לרב אשי ליישב בהך ברייתא כיון שלרענו באמת ילפינן מיהא כל הוצמח לו דהיינו מה שהוא רק התחלת המצוה שאינו דוחה הל"ת. אבל מצוה הנגמרת תיכף בשעת עקירת הלוא אין לו דמיון כלל לחך דעצם שיש בו מוח כג"ל. ואדריבא לרבא צורכין אנא להמציא דאין חילוק בין עשה שהוא התחלת המצוה ובין שאר מצוות עשה שנגמרו תיכף בשעת עקירת הלוא וצריך סבא להסביר דהו מוקי' פסיר בעידנא הואיל ולא סגי בלא"ה כסברת הרנב"ר הגי"ל. הוצאנו מזה דרבא ורי"א פליגי בזה סבא אי התחלת המצוה דוחה ל"ת או לא (נעז"י מנעל א"שע קמא):

דם חטאת פרק אחד עשר זבחים

עד שיצולע. כגון המהמך שומן חטאת וסך ממנו ללי של שלמים וצבלע צו ומכאן אנו למידים (פסחים מה). דהיתר מנטרף לאיסור כקדשים ואין ללמוד מכאן טעם כעיקר שאין זה טעם אלא ממש: **תאכל כחמור שנה**. שהרי יש צה עכשיו שני מינין וכחומר שצנניהם תיאכל:

אמאי. תיפסל משום האי פורתא: **ניסוי עשה**. דואכלו אותום [שמות כט] דכשירה: **ולידחי לא תעשה**. דלא תאכל דפסולה ואע"ג ^(א) דליכא לא תעשה צאכילת פסולין כדלמרנין כפסחים ככל עשה (דף כד). כל שצקדש פסול בל הכחזו ליתן לא תעשה על אכילתו: **ניסוי עשה ולידחי**. ניתי עשה דאכילת מוח דכמיז [שמות יצ] ואכלו את הנצטר כלילה הוה: **וזס הסורה**. הוקשו כולן זה לזה ללמוד זה על זה ^(א) לכן הוקשו כולן לעולה דמה עולה טעונה כו': **אי נימא מוקד**. לקבלת דם וילף מעולת סניי דכמיז [שמות כד] וישלח את נערי בני ישראל וכמיז ^(א) עולה התם: **וישם כלאגוס**. וכיון דהדור אימקוש כולוהו לשלמים דכמיז ציה כהאי קרא וילפינן מיניה לקמן צשמעתינן (דף נח). מה

ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים [לעולה] כי עולה מה עולה טעונה כלי אף כל טעונה כלי מאי כלי אילימא ^(א) מזורק בשלמי ציבור נמי כתיב בהו ^(א) ויקח משה חצי הדם וישם באגנות ^(א) אלא ^(א) דרסכון ^(א) ועולה גופה מנולן דכתיב ^(א) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת והתם עולה הוא דכתיב ^(א) ויעלהו לעולה תחת בנו מנחה מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי כהונה ^(א) מאי היא אי חטאת ואשם כהדיא כתיב בהו ^(א) ^(ב) כל זכר בכהנים ^(א) יאכלנו ואי שלמי ציבור מריבוייא דקרא אתי ^(א) בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו ^(א) לימד על שלמי ציבור שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה תנאי היא

נוקיס נחמי: ונעוד ג"ל דהכי פריך דאם כל"ל (צ"פ): [ג] דירמא צ"ק חזיה בסוף וכו'. וכן כהנאם הדבור מוסב ה"ק משמעת דכיהיט על דרך קושא. ומשום דלעילן משמיעי הסוס' כמיוק. אולס (שאר מפרשים שסבטנו לעיל אות כ' חמי דברי תמוס' כאן כפשיטות בלי שום הגהה דמפרשי מלתייה דרש' בן מנסיא: [ז] כג"מ וצ"ש ורי"ג הניחו תשברו. וזה יצ"ע דכפסם שני יצברו תמיז: [ח] גי צ"ק אותו דמשמע אבל כו' וע' אות טז: [ט] גי צ"ק והשתא דא פריך כו'. וע' אות טז: [כ] גי צ"ק שאני לפ"ז נעמל לא תשברו בו בפסח שני לעמל לי וז"ל כו'. וע' לעיל אות טז. גי"א מתיב פריך דע' בירך, שייך לציבור הקדס סמוך (ח"י גליון). ועי' פ"מ וט"ס' דמס' גי שלפנינו: [א] דמיוו (ש"ס): [ב] דריכי ס"ד דאחי (צ"פ): [ג] כפסקי תמוס' כמזכ, אם אי אפשר לקיים עשה בענין אחר, לא בעינן כעידנא דקא מייעקך לאו מקיים לעשה. ומתיוקן תמוס' הוא וסופקוים השעטות המיוקן מן כפסחים (סוסי ראב"ן ורבי חגיגה וצ"ש): [ד] כ"ל ויכין (ש"ס). וכו"ה תמוס' חולין שם: [ה] דכתיבא חולין ד"ה ואחד עצם וכי דעל לאו דשרבית עצם עוצר תיחף בשעת ששובח אינו מקיים עד שיאכל. איבאר ראיתי להרב טורי באב"ס חגיגה אשר כבר הבאתי מקצת דבריו לעיל שם מביא בשם ספקי תוס' דכחבו לתרץ קושייתם דשפיר הוי בעידנא דהא אי אפשר לאכול המוח אם לא שישבר העצם. ומעתה אני אומר דלרבא מוכח דס"ל דכל התחלת המצוה דוחה ל"ת דהא א"א לקיים המצוה בלא"ה הוזה בעידנא דמעיקר לאו קא מקיים העשה ושפיר הוה קשה ליה על ברייתא דאחד עצם שיש בו מוח נתיי העשה וידחה הל"ת, ומהו הכוונה לעצמו בפיג עשה דוחה ל"ת שבמקדש. אבל לרב אשי לא היה קשה ליה כלל חך ברייתא דאחד עצם שיש בו מוח דרבא עשה וידחה ל"ת, דהא לא היה קשה לו לומר דרבא עשה וידחה ל"ת. ואין להקשות לכד זה חו"ל לרב אשי שנקדשות ולפרש ליישב הברייתא כן, כמו שמדקדק הרב שער המלך, ולדעתי לא צריך רב אשי לפרש כן דהא על גוף הברייתא לא קשה דנתיי עשה וידחה ל"ת דהא מה דאסור שכיבת עצם שיש בו מוח ליהי לא בס"פ כיצד צולין מיתורא דקרא התאמר בפסח שני, רק הוזהכתי רבא הוא למה לא ינלף בעלמא מהכא דאין עשה דוחה הל"ת כמ"ש תוס' ברי"ה ואחד עצם וכו', ולרב אשי לא קשיא ליה כלל דנלף בעלמא פוספס, ובאמת ילפינן מניה דכל שאין העשה נגמרת בשעת קצירת הלואו אין העשה דוחה הל"ת ולרב אשי באמת לא מצנינו דעשה דוחה ל"ת כי אם שתיכף בשעת עקירת הלוא נגמר כל המצוה כדעת הר"י הלוי וא"כ מה היה לו לרב אשי ליישב בהך ברייתא כיון שלרענו באמת ילפינן מיהא כל הוצמח לו דהיינו מה שהוא רק התחלת המצוה שאינו דוחה הל"ת. אבל מצוה הנגמרת תיכף בשעת עקירת הלוא אין לו דמיון כלל לחך דעצם שיש בו מוח כג"ל. ואדריבא לרבא צורכין אנא להמציא דאין חילוק בין עשה שהוא התחלת המצוה ובין שאר מצוות עשה שנגמרו תיכף בשעת עקירת הלוא וצריך סבא להסביר דהו מוקי' פסיר בעידנא הואיל ולא סגי בלא"ה כסברת הרנב"ר הגי"ל. הוצאנו מזה דרבא ורי"א פליגי בזה סבא אי התחלת המצוה דוחה ל"ת או לא (נעז"י מנעל א"שע קמא):

מסורת הש"ס

א) פסחים מה. מיר לז: חולין טז, ב) פסחים פה. ע"ש, ג) ע' שבת כה. קלג. פסחים פד. ר"ה לב ב. צה ח יבמות ה. כ. סא. סנהדרין יט. חולין קמא. רע"ע ירוש' ביצה פ"א ה"ג, נדרים ספ"ג, ד) מנחות פכ: ע' ת"כ צו פיר"ח ה"ז-ח, ט) פיר רש"י דמכאן ואילך, נרפס בוף צח., ו) [ע' פרש"י לקמן נח. ד"ה אלא ספ"ן, ז) ת"כ שם פרש' ד ה"י, ח) [ועי' קרנן אסרן פרי' לו ד ע"א כהננע דכור זס], ט) עי' חור חולין צט. ד"ה תאכל, י) [ועי' כפסקי מו' סעיף סט יצבר ע"ז וע' תמל"מ פ"י מהל' ק"פ ח"א].

שינויי נוסחאות

א) גי ר"ח שבחן. עיין גליקוטיוס: [ב] ל"ל דתניא (ש"ס): [ג] אלא ש"מ אין (ש"ס): [ד] הוא הו"ל עשה ולא תעשה ואין עשה כו' (ש"ס): [ה] ל"ל דמקדשת (ש"ס): [ו] אלא גורא אי נימא. ודל דל א' חטאת [מנחת ודחה]: [ז] ל"ל סכין (בחתי' דח"י): [ח] כג"ל הגירסא כהונה אף כל לאחתי מאי אי לאחתי חטאת וכו': [ט] כהננים יאכל אותו כל זכר בהננים יאכלנו כל"ל (יעב"ז): [י] תמיז ואצ"ג נתמקס (צ"פ). ובס"י תמיזת ואצ"ג עד פסולין למה (ג"ש): [יא] כלן הס"ד ומח"ס לעולה. לכך כו' [בחתי' וש"ס]: [יב] טוס' שמכ"ז וצ"ש וכתיב התם וישם באגנות. והס"ד ומח"ס בשלמי ציבור כו'. וכיון דהדור כו': [יג] גי"א שבחן כגי' ר"ח כפסחים וחולין וקאי אטמאת על [היוס ושלמים עלן] אשם [גליון פ"ח ח"ח]. ועי' גליקוטיוס: [יד] גי כה"ל לא מיה. וכוונתם לקשות דלכמיס א"ל לגזר"ה דיקדש דלי הוי לילה או הוי נחור ומו לא דמי ליה העשה (ח"י). ועי' צ"ק וס"מ דמפרשי עפי"י הגיר' שלפנינו. ועי' נחמי: ונעוד ג"ל דהכי פריך דאם כל"ל (צ"פ): [ג] דירמא צ"ק חזיה בסוף וכו'. וכן כהנאם הדבור מוסב ה"ק משמעת דכיהיט על דרך קושא. ומשום דלעילן משמיעי הסוס' כמיוק. אולס (שאר מפרשים שסבטנו לעיל אות כ' חמי דברי תמוס' כאן כפשיטות בלי שום הגהה דמפרשי מלתייה דרש' בן מנסיא: [ז] כג"מ וצ"ש ורי"ג הניחו תשברו. וזה יצ"ע דכפסם שני יצברו תמיז: [ח] גי צ"ק אותו דמשמע אבל כו' וע' אות טז: [ט] גי צ"ק והשתא דא פריך כו'. וע' אות טז: [כ] גי צ"ק שאני לפ"ז נעמל לא תשברו בו בפסח שני לעמל לי וז"ל כו'. וע' לעיל אות טז. גי"א מתיב פריך דע' בירך, שייך לציבור הקדס סמוך (ח"י גליון). ועי' פ"מ וט"ס' דמס' גי שלפנינו: [א] דמיוו (ש"ס): [ב] דריכי ס"ד דאחי (צ"פ): [ג] כפסקי תמוס' כמזכ, אם אי אפשר לקיים עשה בענין אחר, לא בעינן כעידנא דקא מייעקך לאו מקיים לעשה. ומתיוקן תמוס' הוא וסופקוים השעטות המיוקן מן כפסחים (סוסי ראב"ן ורבי חגיגה וצ"ש): [ד] כ"ל ויכין (ש"ס). וכו"ה תמוס' חולין שם: [ה] דכתיבא חולין ד"ה ואחד עצם וכי דעל לאו דשרבית עצם עוצר תיחף בשעת ששובח אינו מקיים עד שיאכל. איבאר ראיתי להרב טורי באב"ס חגיגה אשר כבר הבאתי מקצת דבריו לעיל שם מביא בשם ספקי תוס' דכחבו לתרץ קושייתם דשפיר הוי בעידנא דהא אי אפשר לאכול המוח אם לא שישבר העצם. ומעתה אני אומר דלרבא מוכח דס"ל דכל התחלת המצוה דוחה ל"ת דהא א"א לקיים המצוה בלא"ה הוזה בעידנא דמעיקר לאו קא מקיים העשה ושפיר הוה קשה ליה על ברייתא דאחד עצם שיש בו מוח נתיי העשה וידחה הל"ת, ומהו הכוונה לעצמו בפיג עשה דוחה ל"ת שבמקדש. אבל לרב אשי לא היה קשה ליה כלל חך ברייתא דאחד עצם שיש בו מוח דרבא עשה וידחה ל"ת, דהא לא היה קשה לו לומר דרבא עשה וידחה ל"ת. ואין להקשות לכד זה חו"ל לרב אשי שנקדשות ולפרש ליישב הברייתא כן, כמו שמדקדק הרב שער המלך, ולדעתי לא צריך רב אשי לפרש כן דהא על גוף הברייתא לא קשה דנתיי עשה וידחה ל"ת דהא מה דאסור שכיבת עצם שיש בו מוח ליהי לא בס"פ כיצד צולין מיתורא דקרא התאמר בפסח שני, רק הוזהכתי רבא הוא למה לא ינלף בעלמא מהכא דאין עשה דוחה הל"ת כמ"ש תוס' ברי"ה ואחד עצם וכו', ולרב אשי לא קשיא ליה כלל דנלף בעלמא פוספס, ובאמת ילפינן מניה דכל שאין העשה נגמרת בשעת קצירת הלואו אין העשה דוחה הל"ת ולרב אשי באמת לא מצנינו דעשה דוחה ל"ת כי אם שתיכף בשעת עקירת הלוא נגמר כל המצוה כדעת הר"י הלוי וא"כ מה היה לו לרב אשי ליישב בהך ברייתא כיון שלרענו באמת ילפינן מיהא כל הוצמח לו דהיינו מה שהוא רק התחלת המצוה שאינו דוחה הל"ת. אבל מצוה הנגמרת תיכף בשעת עקירת הלוא אין לו דמיון כלל לחך דעצם שיש בו מוח כג"ל. ואדריבא לרבא צורכין אנא להמציא דאין חילוק בין עשה שהוא התחלת המצוה ובין שאר מצוות עשה שנגמרו תיכף בשעת עקירת הלוא וצריך סבא להסביר דהו מוקי' פסיר בעידנא הואיל ולא סגי בלא"ה כסברת הרנב"ר הגי"ל. הוצאנו מזה דרבא ורי"א פליגי בזה סבא אי התחלת המצוה דוחה ל"ת או לא (נעז"י מנעל א"שע קמא):

מסורת הש"ס

(א) מנחות פג, ב (ג) [נתקמן קרי. וס"ג, א] [נסוה נ: יבמות מו. סא: סוריות ו: מנחות יט. פב. תמורה טו: יח: מ"ל: ו' ירושי תרומות פ"ב ה"א, ד] לעיל כח: [מנחות פג, א] (ס) מנחות פג. כל הסוגיא, א) [וש"ס: בנחמיות] רע"ז ער, ו) [ע"י מ"ו לעיל ג. ד"ה א] [אן ת"כ צו פ"ט ה"א, (ח) יומא ג: מנחות פג. חולין כב, (ט) ת"כ אחרי פ"ב ה"ב, (י) ר"ה.ה.ו.ס"ג, ו] לעיל כד: מנחות י. פג. חולין כב, ו לעיל כד: חולין כב, (ח) [ולעיל פו, ב] ש"ך לעיל, (ס) ויקרא כב ב, (ט) ע"כ ש"ך לעיל, (ח) ת"כ ויקרא גדרה פרש' יד ה"ה, (ז) [וע"י מ"סנדרין סה. ד"ה ילא].

הנהגות הב"ח

(א) גבי מה חטאת מקדשת צבטע אף כל מן מקדשת: (ב) רש"י ד"ה [בנעזר הקדוש] ויש צאגות וכו' לקמן בשעשעין מה שלמים וכו' חילף משלמים דהסב בסניי שלמים גמי הוו קס"ד ואח"כ מ"ה אלא ספין: (ג) ד"ה מה חטאת וכו' מיבלע כ"ל ואות ל' נתקן: (ד) ד"ה מה אשם וכו' לא ה"ל גמףא דכליל הוה ולא בעצין למיזמר אף כל שאין שפיר ושליא קדוש בו דלא לעולה וכו' גבי אכילת זכרים קדשי קדשים הוה אשם שלמים קדשים קלים אבא הילכן הסהס: (ה) ד"ה קף כל ואפילו עולה ומיעזר לו הוה מחטאת גמי הוה מלי. ג"כ ע"כ פשט זה דשעמיה ה"ל:

גליון הש"ס

גבי דקריה. לשון זה ג"כ לעיל דף עט ע"כ:

שינויי נוסחאות

[א] צ"ל מקדשת. וכן במקמן (ש"ס): [ב] כצ"ל מטות דרייזר דשמן קאריז. ובמנחות (פג ע"א) משה דרבינר אבב דשמן קריז. ונ"ש כצ"ה דפי' דבשר כולע טפי לפי שהוא סח: [ג] כצ"ל כלן המשך הסוגיא כלעיל פו ע"א סבר לה וכו' עד יתירא כתיב: [ד] כלן חסר דיוצר אף כל אין נאכלים אלא לזכרי בהונה. דהאוי קרא בכבש עזרת קאי קדשי קדשים ניתנו ככל הכתובים במקרא זה (ש"ס): [ה] כצ"ל נוסף ואצ"ה דובשי' שלמי ציבור אלא כתיב הותם אפ"ה וקדש בו. וע"י מו"ק ענ"ה הקדוש: [ו] צ"ל דהיינו כבשי קדש: [ז] צ"ל מנחה (ד"ש"ס): [ח] קדש בו (כתה"י ושי"ס) [ט] כנתיבי שילוי ונשי' ז' צ"ל אין (ש"ס): [י] צ"ל קדש (ש"ס): [יא] צ"ל וגמירין (ש"ס): [יב] מקדושה וחקריבה כלי"ל (ש"ס): [יג] מותר בשמן בשריפה (כתה"י ושי"ס): [יד] והקריב אחד מזה והשני נותר בו (כתה"י): [טו] ק"ל מפגלין את הלהם דהא בכבשי עזרת כתיב [כזי"י קאין] ואצ"ה חשב בובה ושי' הלהם מוגבל אף כל שבא דבר אחר עמו הדבה מפגלו כגון איל מור שהוא טעון להם וכן תורה ומשום הכי יליף מושלמים משום דיעקב פיגול (ש"ס): [כא] צ"ל במאן (ש"ס): [כב] בבירייתא בפרק הבמה"ד (ש"ס): [כג] כלן קס"ד ומת"ד מפגלין ומתפגלין (ש"ס): [כד] ונשי' ח"ד: [כה] ובסוף התורה כלי"ל (ש"ס): [כז] מיתוב באשם וכו' עד מותרין ליתא כנשי' לפטיו ומתוס' מנחות סס:

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

מה שלמים מפגלין ומתפגלין הא נמי חילף משלמים דהס" (ט) נמי שלמים כסני הוו: ^ו **אלא ספין**. לשחיטה לאפוקי לור וקנה דכלי שרת בעינן: ^ז **מאי היא**. הי מניייהו יליף לאכול לזכרי כהונה ממנחה: **בקדש הקדשים תאכלנו**. צוקח קרח כתיב ^ח וקדש יהיה לך דכתיב כספיה

דקרא ימירא הוא למילף שלמי יציבור וכבשי ^י עזרת דכתיב דהו ^י קדש יהיו לה' לכהן ^י: **מה חטאת מקדש צבטוע נור**. ואף על גב דבמנחה נמי כתיב (ויקרא ו) כל אשר יגע דהס יקדש דמקדשת צבטוע לאטריך לאקושינהו לחטאת דממנחה לא מני ילפי דאיכא למימר לא חיתקיס למנחה אלא לענין זכרי כהונה אכל לענין צלוע דמנחה ^י דוקא דריכא ^י למיבעל אכל שאר קדשים לא: **מה אשם אין שפיר ושליא קדוש** ^י. דהא זכר הוא ואין לך לומר צחצח ושמי כליות שלו שאף של שליא ^י שבמעיו משמע, אף הנבלים נקבות כגון חטאת ושלמים אין שפיר ושליא קדוש צהן ואין חלב ושמי הכליות של שליל שבמעיהן קריבין. ומעולה לא ה"ל לנימף דכליל היא ^י ואף כל שאין ^י שפיר ושליא קדוש צו לא מני למימר דלאו לעולה דמיתת לכו שהרי זכרי שאר הבשר אינו קרב. ואכילת זכרי קדוש בו דלא לעולה ואשם כדיליף מנמנחה דמקשה לך אחאי אקשינהו למנחה לילפו זכמי שלמי יציבור מאשס וחטאת משום דכתיב בתריייהו גבי אכילת זכרים הוא קדשי ^י קדשים הוא הלכן מהתם לא מני ילפי אי לא מהיקשא דמנחה: וולדות כהנס **קדשים כהנייטן טן קדושים**. כשנולדים הן קדושים ולא צמעי אמן וגמרי ^י מאשס: ודינן **אפשר משאי אפשר**. נקבות מזכרים ולגמרי לא מני למעוטינהו מקדשים ^י להקריצם דכתיב רק קדשיך אשר יהיו לך ואמר מהתמורות אשר יהיו לך אלו הוולדות ומאשס גמרינן בדמעי אמן מיהא לא

קדי אלא בהיימת דכתיב אשר יהיו: **מה מלואים מותרין בשריפה**. ולא היו בעלי חיים צמותיהן דמלואים שהרי קרבן צבור היו ולא הופרשו שנים לאחריות וגם לא אכד אחד מהם והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון: **אף כל הקדשים מותרין** ^י **בשריפה ואין בעלי חיים צמותיהן**. שאס היו בעלי חיים צמותיהן כגון יחיד שהפריש שני קרבנות לאחריות חובתו שאס יאכד האחד יתכפר בשני או אס הפריש קרבן ואכד והפריש אחר תחתיו ונמלא הראשון והקריצ ^י את האחד מזה ואת השני נותר אין נותר זה בשריפה כדין נותר של מילואים: **מפגלים** ^י. את הנסכים שאס חישב צוצה אף הנסכים מפגלין ומש"ה יליף משלמים דיעקב פיגול כתיב ^י צהו: דקריה. טרישטטריט"ט ^י צלע"ו. מתוך שהבשר עב נכנס צחוכו השומן בעומקו: **חטאס**. צהא ציוס דכתיב (ציוס) כפר יוה"כ (ויקרא טו) כי ציוס הוה יכפר עליכס: וציזו **הימניה**. דכתיב ^י אכזב וכהונה ואמר מר לעיל (דף כד:) כ"מ שנאמר אכזב וכהונה אינו אלא ימין: **מדרכה צר צר חנה נפקא נור**. וקס"ד או אכזב או כהונה ואין לך צכל אלו שלא נאמר כהן בהקרבתן: **כר"ש**. כפ"צ (שס) כהונה צעי אכזב ובחטאת תרוייהו כתיב ולקח הכהן מדס החטאת כאכזבו: **מה אשם עצמוסיו מותרין**. לעשות מהן כלים אי שזעתיא שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל: **אף כל ואפי' עולה**. ומיעיב ^י לי הא גמי מחטאת הוה מני יליף ונראה בעיני דמלו יהיה ימירא נפקא ליה כזאס דכתיב ציה (שס) [לכהן י] לו יהיה: דס

נילף ולמה איכתוב אשס ועוד בדפרק המוצח מקדש (לעיל דף פו.) דריש מג"ש נאמר כזאס לו יהיה ונאמר בעולה לו יהיה וקאמר דמופני מה אשס עצמותיו מותרין אף עולה כו' והשתא תיפוק ליה מהיקשא דהכא וז"ל ג"ש כיון דלא אינטריכא היקשא דהכא אלא לאגמורי בעולה ויש לומר כיון דשאר קרבנות כריכי כל חד לתלתיה דמפרש הכא לא יליף מניייהו דבר אחר שאינו צ"ל צכל הקדשים רק בעולה וכי האי גוונא פרישו לעיל (דף יז: ד"ה מה) גבי מנחה דילפינן מיניה זכרי כהונה ולא ילפינן מחטאת ואשס ולפי"י זה האי תנא לית ליה דרשא דשפיר הקטרת אימוריס ומשמע הוא אלא וכל עצמותיו אשס, ומדרשא דחטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר כזבויס צא אלא מן החולין, ועולה ומלואים דרים לכו כר"א (מנחות שס):

איכא דנפקא ליה מהכא ואיכא דנפקא ליה

מהכא חטאת מה חטאת ^א מתקדשת בבלוע אף כל מתקדשת בבלוע אשם מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו אף כל אין שפיר ושליא קדוש בו קסבר ^ב וולדות קדשים בהווייתן הן קדושים ודינן ^א אפשר משאי אפשר מלואים מה מלואים מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן אף כל מותריהן בשריפה ואין בעלי חיים במותריהן שלמים ^ג מה שלמים מפגלין ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין במתניתא תנא משמיה דר"ע ^ד מנחה מה מנחה מתקדשת ^ה בבלוע אף כל מתקדשת בבלוע ואיצטריך למכתב מנחה ואיצטריך למכתב חטאת דאי אשמעינן מנחה דאידי דריכא מיבלעא אבל חטאת אימא לא ואי אשמעינן חטאת ^ו משום ^ז דקריר אבל מנחה אימא לא צריכא חטאת ^ח מה חטאת אינה באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית אף כל אינה באה ^ט אלא מן החולין ^י וביום ^י ובידו הימנית ^י וחטאת מנלן אמר רב סדא אמר קרא ^י והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו משלו ^י ולא משל ציבור ולא משל מעשר ביום ^י מביום צוותו נפקא ^י כדי נסבה בידו הימנית מדרבה בר בר חנה נפקא ^י דאמר רבה בר בר חנה אמר ר"ל כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינו אלא ימין כדי נסבה ואיבעית אימא סבר לה כר"ש ^י דאמר אצבע לא בעיא כהונה כהונה בעיא אצבע אשם ^י מה אשם יעצמותיו מותרין אף כל יעצמותיו מותרין ^י אמר רבא פשיטא לי

איכא דנפקא ליה מהכא בו'. עוד יש תנא שלישי צפרק אחיזה מקומן (לעיל דף נה.) דאמר אלא היקשא למאי אתא מה חטאת לזכרי כהונה אף זכמי שלמי יציבור לזכרי כהונה והא דלא מייתי לה הכא משום דסוגיא דשמעתא היא ולא משכח לה כרייתא כהדיא: **מה חטאת מקדשת בבצוע בו'**.

הא דאמרין צפרק גיד הנשה (חולין דף נח:) לא נלרכה [אלא] לטעם כעיקר דנקדשים אסור והכא שרי [ופריך] וליגמר מינה גלי רחמנא גבי חטאת כל אשר יגע בצשירה יקדש משמע דפשיטא ליה דשאר קדשים ילפינן מחטאת היינו מהיקשא דהכא: **אף בל אין שפיר ושליא קדוש בו**. פירש בקונטרס ואין חלב ושמי כליות של שליל שבמעיה קריבין וקשה דהוה ליה לתנא לפרושי חלב וכליות של שפיר ושליא כמו שליל בשמה דהמקשה (חולין דף עה.): הג"ה ומה דמשמע מתוך פירושו דדוקא חלב ושמי כליות הוא דאין קדושין ילקרב אכל הוולדות גופן קדושין הן וא"ל לומר כן דתניא תמורה (דף יא.) השוחט את החטאת ומלא צה בה ד' נאכל לכל אדם וצכל מקוס ולעולס ומוקי לה לתנא ^א דלית ליה בהווייתן קה קדושין כרים כילד מערימין (שס דף כה:) דהן עצמן חולין צמעי אמן ונראה לפרש דלענין חולין גמורין קא יליף דשפיר ושליא הנמלא צבטן חטאת לאחר שחיטה אינן קדושין כלל ומנהכא אית ליה ולדות קדשים בהווייתן הן קדושין והא דתניא כרייתא ^ב בצמה דהמקשה (חולין דף עה.) מה חלב ^ב ושמי כליות האמורין כזאס מוצא מכלל שליל אף כל מוצא מכלל שליל ההוא תנא סבר צמעי אמן קדושין ולכן איצטריך קרא למעוטי חלב ושמי כליות מהקרבא ולפי מה שפישטינא לא אחי שפיר הא דלא יליף מעולה כמו לפי הקונטרס: **מה שלמים מפגלין בו'**. לעיל כסוף פרק ז' (דף כח:) איכא

תנא דדריש לה מדכתיב ואס האכל יאכל מבשר זבח שלמינו מה שלמים מפגלים ומתפגלין כו' וכן צפרק כ"ש (לעיל דף מד.) דדריש לה נמי מההוא קרא מה שלמים מיוחדין שיש להם מתירין צין לאדם צין למזבח ^א מפגלין ומתפגלין פי' בקונטרס מפגלין את הנסכים אס חישב צוצה ובתנס דחק דהוה מני למימר שהדס מפגל את הצשר והבשר עצמו מתפגל: **מה חטאת אינה באה אלא מן החולין בו'**. תרמי דריש מחטאת דכבר דרש נמי מה חטאת מקדשת צבטוע: **כדי נסבה ואי בעית אימא סבר דה בו"ש בו'**. הכא מסיק להני מרי שניויי אכל כסוף המורה (מנחות דף פג.) משני כדי נסבה לחודיה וצפ"ק דחולין (דף כג.) דבר הלמד בג"ש אינו חוזר ומלמד בדיקש ^א ל"ל הכא ^ב [וצפ"ק דחולין] כדי נסבה דחטאת גופיה ילפינן בג"ש דמזורע דהיינו ימין לעיל כפ' צ' (דף כד:) וצפ"ק דמנחות (דף י.) ואס כן לא מלניו למילף בדיקש שאר קרבנות מחטאת: **מה אשם עצמותיו מותרין בו'**. פי' בקונטרס לעשות מהס כלים אי שזעתי כזאס ^א פשוט לו ש עצמותיו מותרין שהרי נאכל לכהנים ונותר בעצמות לא שייך אלא בדבר הנאכל אף כל ואפילו עולה ומיעיב לי הא גמי מחטאת הוה מני יליף ונראה בעיני דמלו יהיה ימירא נפקא ליה כזאס דכתיב ציה לכהן אשר יכפר צו לו יהיה כך פי' בקונטרס והשתא לפירוש רבותיו דמסבדא ידע דעצמות מותרין צכל קדשים הנאכלין ולא אנטריך היקשא אלא להחרי עצמות עולה קשה משלמים או משאר קדשים הנאכלין

מנחות שס) כתה"י דריכא. (במנחות גר' דקדירן טרשטיטש"ש ונכנס הצלוע לטובי מחד: אלא מן החולין. כדגמרינן לקמיה: וביום. כדמכיס בפרשת יום הכפורים כי ציוס הוה יכפר עליכס: (מנחות שס) ולא משל ציבור. מתמורת הנלשה: ולא משל מעשר. דמרי אשר לא כתוביס בפרשה, ואפילו לרי יהודה דאמר מעשר ממון הדיוט הוה, להכי אחי אשר לו לממעטיא: מבויים צוזהו נפקא. למה ליה למילפל מחטאת צצונה, הא כסולתו קרבנות כתיב ציוס צוזהו להקריב, דמשמע ציוס ואל צלילה, וכל הקרבנות כמשמע (חולין כב.) כדי נסבא. אף מיד דלא אנטריך למתנייא ומיניה כבדי (קידושין ה.) כל מקום שנאמר אצבע וכהונה. כון הכסן או כסוים (דש"ל כד.) ומקומין כפ"ק דמנחות או אכזב או כהונה וגמר מתמורע עני דכתיב ציה ועכל הכסן אכזבו דכתיב כסן או אכזב שחא עבודה זמון, ובעולת נדבה כתיב כסן והקריב הכסן (חולין כג.) אצבע לא בעיא בהונה. דהכיב דכתיב אכזב אפי"י דלא כתב כסן אינו אלא ימין, ומשכסת לה כחריי מות ולקח מדס הפר והוה כאכזבו, הרי אכזב צלא כהונה: ^א אפי"י דכתיב כהונה לא אמרין ימין אלא אס כן כתב אכזב כהדה (מנחות ג.) מה אשם עצמותיו מותרין. בעצמות שאין כהס מוח דשריין אפי' לקחא דסכנתא ואשס דעצמותיו מותריס שהרי בשרי מותר ואין איסור נותר מל עליכס דאין נותר מל אלא על זבח הראוי לאכילתו כדלמרינן כפסוקיס העצמות והקדין יספרו לגשה עשר והיון כה אי דלית מה חטא לשידטיו אלאה דאין דאוי לאכילתו אין מחר מל צו (מנחות פג. כותה"י) אף כל. אפילו עולה אפי"י דסולה לליל, עצמותיו מותרין. ואפי' דנקט אשס טפי משום דמכל חד מימי חול דרשא, ועוד כזאס כתיב הוה לאחר הקטרת אימוריס ומשמע הוא אלא וכל עצמותיו אשס, ומדרשא דחטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר כזבויס צא אלא מן החולין, ועולה ומלואים דרים לכו כר"א (מנחות שס):

צה.

עין משפט נר מצוה

כט א מ"י פט"ו מהל' מעה"ק הלכה טו: ע ב מ"י פ"ד סס הלכה א: עא ג מ"י פ"ה מהלכות פילת מקדש הלכה יח: עב ד מ"י פ"י מהל' מעה"ק הלכה י:

תורה אור השלם

1. והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו וכפר בעדו ויקרא טו, ו
2. אשר צוה יהוה את משה בחר סוין ביום צוזהו את בני ישראל להקריב את קרבניהם ליהוה במדבר סיני:

ויקרא ז, לח

לעזי רש"י

טרישטטריט טרישטריט"ט.

מהלכה.

מוסף רש"י

איכא דנפקא ליה מהכא בו'. זכמי שלמי יציבור ממנחה, ואיכא דמיימי מצינא דקרא (מנחות 29.) מה חטאת מקדשת בבלוע. דאס צלע צבר שלמים מבשר חטאת יש להס דין חטאת לאכל יוה ולילא, כדלמרינן כל אשר יגע בצשירה יקדש להיות כמוהו שאס פסולה מפסלס ואס כשרה יאכל כחמור שבה: אף כל מקדשת בבלוע. שאס צלע קרנן קל מן כחמור קדוש כחשו: או קרנן כשר מן הפסול פסול כחשו: מה אשם אין שפיר ושליא קדוש בו. דלעולס לא ימלא כזאס שפיר ושלא, דכל אשמות זכרים לאכל יוה ולילא, קרבנות שחלאו כחוקן שפיר ושלא אין קדושים (מנחות 38. כותה"י). בהווייתן. להכי נקט לשון כהיימן משום הא ולדות קדשים קדושים נפקא לן כפי"ק כדכורות מיהיו לך, דכתיב רק קדשיך אלו הממורות, אשר יהיו לך אלו הולדות (מנחות שס וכריתות כג. ובש"י לקסן קרי' ודינן אפשר. שאר קרבנות הנבלים נקבה ואפשר להיות לה כחוקן שפיר ושלא: משיאי אפשר. מאשס דזכר הוא: מה מלואים מותריהן בשריפה. דמכיו ואס יומר מבשר המלואים וגו': ואין בעלי חיים במותריהן. שלא מלניו שריפה כנולס אלא בצשר לאחר שחיטה: אף כל. קרבנות: מותריהן. שחיטתו חוק לזמן אכילה: בשריפה. אטחטא ואשס איצטריך, דאשלתים כתיב בשריפה כהדיא: ואין בעלי חיים במותריהן. כגון אס הפריש שני קרבנות לאחריות, או קרבן מעובדת הוי השני מותר (מנחות שס כותה"י. או: שאס הפריש י חטאת לאחריות ומכפר כזאד מן הדין לאסיד אלא יעשה עד שיקחא בו: מה שלמים מפגלין. נכסיו כדלמרינן כהקדמן הנה מנבל את הנכסים (מנחות שס). או: שהדס הוא המפגל (לעיל כח:) ובחטפגלין. לו ענמן (מנחות שס). או: הבשר והאימורין: אף כל. שיש צו מפגלין ומתפגלין פיגול טיה צו, זלא מנחת כסוים ומנחת כסן משיח ומנחת נכסים שחס מותרין את עצמם ואין כהס שרייסיס להתפגל מתמת עבודת ממוריהס, שאין פיגול טיה כסן. (לע"ה כח.) מה מנחה מקדשת בבלוע. דכתיב ציה נמי כל אשר יגע כהס יקדש, ואמרין כתיב יטול אפילו לא צלע, מ"ל בה עד שיעלע, ה"ה נמי דהוי מני למנחר מחטאת, אלא דסלי קרא דריש מכל חד מילתא, ומיעיב ליה חטאת דלראא לחריאל: ואיצטריך למכתב בו'. דמקדשין צבטוע

(מנחות שס) כתה"י דריכא. (במנחות גר' דקדירן טרשטיטש"ש ונכנס הצלוע לטובי מחד: אלא מן החולין. כדגמרינן לקמיה: וביום. כדמכיס בפרשת יום הכפורים כי ציוס הוה יכפר עליכס: (מנחות שס) ולא משל ציבור. מתמורת הנלשה: ולא משל מעשר. דמרי אשר לא כתוביס בפרשה, ואפילו לרי יהודה דאמר מעשר ממון הדיוט הוה, להכי אחי אשר לו לממעטיא: מבויים צוזהו נפקא. למה ליה למילפל מחטאת צצונה, הא כסולתו קרבנות כתיב ציוס צוזהו להקריב, דמשמע ציוס ואל צלילה, וכל הקרבנות כמשמע (חולין כב.) כדי נסבא. אף מיד דלא אנטריך למתנייא ומיניה כבדי (קידושין ה.) כל מקום שנאמר אצבע וכהונה. כון הכסן או כסוים (דש"ל כד.) ומקומין כפ"ק דמנחות או אכזב או כהונה וגמר מתמורע עני דכתיב ציה ועכל הכסן אכזבו דכתיב כסן או אכזב שחא עבודה זמון, ובעולת נדבה כתיב כסן והקריב הכסן (חולין כג.) אצבע לא בעיא בהונה. דהכיב דכתיב אכזב אפי"י דלא כתב כסן אינו אלא ימין, ומשכסת לה כחריי מות ולקח מדס הפר והוה כאכזבו, הרי אכזב צלא כהונה: ^א אפי"י דכתיב כהונה לא אמרין ימין אלא אס כן כתב אכזב כהדה (מנחות ג.) מה אשם עצמותיו מותרין. בעצמות שאין כהס מוח דשריין אפי' לקחא דסכנתא ואשס דעצמותיו מותריס שהרי בשרי מותר ואין איסור נותר מל עליכס דאין נותר מל אלא על זבח הראוי לאכילתו כדלמרינן כפסוקיס העצמות והקדין יספרו לגשה עשר והיון כה אי דלית מה חטא לשידטיו אלאה דאין דאוי לאכילתו אין מחר מל צו (מנחות פג. כותה"י) אף כל. אפילו עולה אפי"י דסולה לליל, עצמותיו מותרין. ואפי' דנקט אשס טפי משום דמכל חד מימי חול דרשא, ועוד כזאס כתיב הוה לאחר הקטרת אימוריס ומשמע הוא אלא וכל עצמותיו אשס, ומדרשא דחטאת נפקא ליה נמי לר"ע דאין דבר כזבויס צא אלא מן החולין, ועולה ומלואים דרים לכו כר"א (מנחות שס):

עין משפט נר מצוה

צה:

ושליא דלעיל ומאן דדריש עגמות מותרין מלו יהיה פרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) אית ליה היקישא דאשס לגבי שפיר ושליא ולפרש"י^[א] דלאמר דבכל הקדשים מן הדין אסורין העצמות דלא המיר הכתוב אלא בשר הראוי לאכילה וגילה לנו באשס לו יהיה דמשמע שריותא

נילף כמו כן היתר בכל הקדשים ע"פ זה: הגהה. קשה דזההוא קרא כתיבי חטאת ואשס בפרשת זו את אהרן כחטאת כאשס תורה אחת להם נהכהן אשר יכפר זו לו יהיה ולמה נקט אשס וי"ל דעיקר פרשה באשס ועוד דלו יהיה נכתב ל' יחיד שמה לא קאי רק על האשס דסליק מיניה ולא תקשי (הכי גרסינן) הא דדרשינן לעיל בפרק המזבח מקדש (שס) נאמר לו יהיה צעולה עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה ונאמר לו יהיה באשס מה אשס עצמותיו מותרין אף עולה עצמותיה מותרין וקאמר התם מופני והשתא למה לי צעולה לו יהיה תיפוק לי מהיקישא דאשס דשמעתינן וי"ל דלא גמרינן מהיקישא אלא קרבנות הנאכלין ומי"מ קשה חי ממשעומא דלו יהיה דאשס דרשינן עצמותיו מותרין וליפנין מיניה שאר קרבנות שלמים חטאת וטודה האל צעולה נמי כתיב לו יהיה ול"ל גזירה שזה פרק המזבח מקדש (שס) למיגמר מאשס וי"ל דלו יהיה דעולה קאי על העור ולא להמיר עצמות דהכי כתיב קרא עור העולה לו יהיה^[א]: הגהה. לו יהיה לא דריש אלא מיימורא ושס פירש צקונטרס דפשיט ליה באשס יותר מעולה משום דלא בשרו מותר ואי משום נותר דבשריפה לא שייך נותר אלא במידי דבר אכילה

דכתיב והנותר מבשר הזבח וא"כ לא כריכנא למגמר אלא עולה דכליל וזהו כמו שפירש בשמעתינן בשס רבותיו: הגה"ה. ובפרק כיצד זולין (פסחים דף פג.) מוכח בדמיו דכדצרו דאין נותר צעגמות ובגממות צסוק המזיה (דף פג.) פירש צקונטרס^[א] דהא דפשיטא ליה באשס יותר משאר קרבנות הנאכלין משום דכתיב באשס הוא לאחר הקטרט אימורין דמשמע הוא אשס ואין עצמותיו אשס וצריך לדקוק ל"ל מרי קראי לעצמות היקישא דהכא^[א] דלמי מהוא וגזירה שזה דלו יהיה בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) ותו קשה לי דהוא דאשס דרשינן פ"ק (לעיל דף ה:) לאשס שניתק לרעייה מיהו מרי הוא כתיבי באשס בפרשת ויקרא. דצו"ך:

טבול יום פרק שנים עשר זבחים

דס חטאת למטה ודס עולה למעלה. נפל דס חטאת תחילה על הצגד וחזר וניתן דס עולה על אותו כחס: טעון כיצוס. דהא דס חטאת נוגע בצגד וצלוע צו: והא נוגע. שדס עולה נצלע בצגד וכשנפל דס חטאת עליו נוגע הוא בצגד אצל אינו נצלע דהא שבע ליה בצלוע דס עולה: חוץ. לענין טבילה בצגד שנטמא: ואס טבח הוא. שאינו מקפיד צדס שעל גגדו: אינו חוץ. דחליצה בקפידא תליא^[א]: רצב. כל דצר הגמוך כגון שומן ותלג ושעוה: וסיפוק ליה משוס רצב. שאינו רגיל צו ומקפיד עליו והוי חליצה: אפרטי קפיד. [ואף על גב] דרגיל בתירווייה גנאי הוא לו שיראו שניהס על גגדו: או דלמא לא קפיד. הואיל ובשניהס רגיל:

הדרן עלך דם חטאת

טבול יוס ומחוסר כיפורים. הואיל ואין ראוין לאכילה^[א]: אינ חולקין לאכול לערב. לכשיטהרו ובגמרא (דף טז.) מפרש טעמא: **אונן אינו מקריב.** כדלאמר בפרק שני (לעיל דף טו.) **צעלי מומין חולקין.** טעמא מפרש בגמרא (לעיל.): **כל שאינו ראוי לעצודה צו.** בגמרא [שס] פריך והרי צעל מוס: **וטהור צעעת הקטר תנציס.** שהוא כל הלילה כגון שטבל וטהר צהערב שמש: **גב' א מחטא.** זורק את הדס: **וכנא הוא.** ריש לקיש גופיה יליף ואויל למיתליה ופריך לקרא עד דממילא מיתוקמא בנחוקא: משמרה

דכתיב והנותר מבשר הזבח וא"כ לא כריכנא למגמר אלא עולה דכליל וזהו כמו שפירש בשמעתינן בשס רבותיו: הגה"ה. ובפרק כיצד זולין (פסחים דף פג.) מוכח בדמיו דכדצרו דאין נותר צעגמות ובגממות צסוק המזיה (דף פג.) פירש צקונטרס^[א] דהא דפשיטא ליה באשס יותר משאר קרבנות הנאכלין משום דכתיב באשס הוא לאחר הקטרט אימורין דמשמע הוא אשס ואין עצמותיו אשס וצריך לדקוק ל"ל מרי קראי לעצמות היקישא דהכא^[א] דלמי מהוא וגזירה שזה דלו יהיה בפרק המזבח מקדש (לעיל דף פו.) ותו קשה לי דהוא דאשס דרשינן פ"ק (לעיל דף ה:) לאשס שניתק לרעייה מיהו מרי הוא כתיבי באשס בפרשת ויקרא. דצו"ך:

הדרן עלך דם חטאת

טבול יוס ומחוסר כיפורים אינם חולקים בקדשים לאכול אַערב. משמע הכא דמחוסרי כיפורים שהציאו כפרתן צעו עדיין טבילה והערב שמש וכן משמע פרק בכל מערבין (עירובין דף לג.) דמייתי^[א] הא מתניתא האשה שיש עליה לידה או ויצה מציאה מעות וגוונת צשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב וצריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) נמי אמרינן אף מחוסר כפרה צשאר ימות השנה שטובל ואוכל^[א] לערב ותימה דתנא^[א] פרק חומר בקודש (מגיזה דף כה.) ובשמעתינן (דף טז.) מייתי לה האונן והמחוסר כיפורים צריכין טבילה לקדש^[א] ובשמעתינן נמי בגמ' משמע דטבילה דוקא צעי דמייתי היא דמחוסר כפרה דחגיגה ופריך במר הכי טמא שרץ טמא מעליא הוא והערב שמש צעי משמע דעד השתא לא איירי כלל צהערב שמש ועוד אמרינן בפסחים צפ' האשה (דף טז:) שוחטין וחורקין על טבול יוס ועל מחוסר כיפורים ואין שוחטין במחוסר כיפורים לא חיישינן כשמשכר קינו לב"ד וכדצב שמייה דאין צ"ד של כהנים^[א] מתעטלין והשתא מחוסר כיפורים^[א] הא צעי טבילה ניחוש דלמא פשע אלא ודאי בטמא שרץ דצעי הערב שמש איכא למיחש דלמא פשע ולא טבל עד לאורמא אצל האי דלא צעי הערב שמש למאי ניחוש ליה אפילו צלילה יכול לטבול ויחבל ועוד אמרינן בפרק שני דביצה (דף יח.) כלי שנטמא באצ הטומאה אין מטבילין אותו ציוס טוב צולד הטומאה מטבילין אותו ציי"ט ואי צטבילה דרבנן צעי הערב שמש אס כן לא יוכל להשתמש צו ציוס עד הלילה ולצורך חול הוא מטביל ליה ועוד תנן במס' פרה (פ"א מ"ה) כל הטעון ציאת מים מדצרי סופרים מטמא את הקדש ופוסל את התרומה ומותר בחולין ובמעשר לאחר ציאתו הותר ככולן וצהדיא אמרינן בירושלמי במס' תרומות פ' שני [ה"ה]^[א] נפל דליו לתוך הצור נפלו כליו לתוך הצור מערים עליהן ומטבילין תרינ אמוראין חד אמר באצ הטומאה וחד אמר צולד הטומאה מתיב מ"ד צולד הטומאה אף צחול והא^[א] צריך הערב שמש ומשני צרופה להשתמש בהן חולין צטהרה משמע צהדיא דלמ"ד צולד הטומאה ניחא דלא צעי הערב שמש ובירושלמי פ' שני דביצה [ה"ב]^[א] איכא איפכא מתיב מ"ד באצ הטומאה למ"ד צולד הטומאה ואותה גירסא משובשת וההיא דמס' תרומות עיקר וגראה לפרש דהא דקתמי הכא במתמיתין לערב לאו משום מחוסר כיפורים אלא משום טבול יוס ובפ' בכל מערבין (עירובין דף לג.) דנקט לערב לאו משום הערב שמש דאי ידעה שהוקרב קינה ודאי טובלת ואוכלת לאלתר אלא התם הוא מטעם חוקה שאין צ"ד של כהנים^[א] מתעטלין עד שיכלו כל מעות צשצופר ומטעם זה לא תוכל לאכול כל היום וכי תימא משעה שמתחילין להקריב את התמיד של צין הערצים תהא טובלת ואוכלת הא אפשר להקריב את הקינים לאחר תמיד^[א] כיון שאין למזבח אלא דמה כדלאמר צריש תמיד נשחט (פסחים דף נט.) ובמהה נמי אמרינן התם מעלה ומלינה וההיא דתמיד נשחט (שס) דמחוסר כיפורים צשאר ימות השנה שטובל ואוכל בקדשים לערב איירי דנקט התם גצי פסח שטובל ואוכל פסחו לערב דפסח אינו נאכל אלא צלילה נקט נמי צההיא לערב דלא אמרינן

לקולא עיין בש"כ ביד"ץ סי' קצ"ח ס"ק י"ג. גם בתשובת הלכות קטנות סימן כ' ראיתי שפסק דמוהל שנתייבש דם המילה על ידו אינו חוצץ בנטילה מהא דאמרין שבה הוא לבני אהרן וכו' ה"א י"ל שבה הוא למולח שיאה יריון בצבועת ברם מילה ואיירי דחביב אינו מקפיד עליו ואינו חוצץ ככ"ל, ולא ידעתי איך נעלם ממנו סוגיא דרש"ס שם במקומו דגם בבני אהרן היו חוציצה אם הוא יבש. ועיין ברמב"ם פ"ה מה' ביאת מקדש ובטור וב"י ביד"ץ סי' קצ"ח במבאר דכל דהוי חוציצה לענין טבילה הוי ג"כ חוציצה גבי כהנים דרשוים הם וצ"ע. ה"ק יעקב (צמות יעקב פי ס"ט):

מסורת הש"ס

א) כעז"ז מקראות פ"ט מ"ז,
ב) ירושלמי חגיגה פ"ג ה"ג,
ג) י' ירוש' סוטה פ"ג סה"א,
ד) ת"כ צו פט"ז ה"ח,
ה) שו"ך לרף צט.
ו) רש"י כת"י ד"ה מה אשס,
ז) וכן בירושלמי שבת פ"ב ה"ז

ⓘ
ליקוטיום

ואם טבח הוא אינו חוצץ. צריך לי עיין על מה שפסק בש"ע ביד"ץ בהל' גדה ס' קצ"ח סעי' י"ז בהג"ה והוא מדברי רבינו ירוחם הובא בב"י שם, וכן מי שאומנתו להיות שחוט או קצב וירדו תמיד מלולכלות בדם אינו חוצץ שרוב בני אומנות זו אין מקפידין. וקשה דהא איתא בפסחים ס"פ תמיד נשחט דף ס"ה ע"ב ובוכחים דף ק"ח ע"א שבה אלו לבני אהרן ושלכו עד ארכובותיהם בדם ומקשה הש"ס והא קרוי חוציצה ומשני לם הוא ואינו חוצץ, משמע דאי יבש הוא אף שאומנתו ככך ושבח הוא להם מכל מקום מקפדין על זה וזהו שם. ודחוק לומר כיון דצריך הכוון לעמוד רגלו על הרצפה בלי חציצה וכיון שהולך עד ארכובותיו בדם הוי כרובו שאינו מקפיד עליו ולא גזרו משום רובו ומקפיד, דזה לא הוי רובו משם וגם אפשר דלא גזרו שבות במקדש כה"ג (ורפ"י יש ליישב ג"כ מה שמקשה הסמ"ג על הא דרם הלח חוצץ מטוק פ' כל הפסולין (לעיל לה ע"א) דלח אינו חוצץ במקדש עיין בב"מ פ"ב דמקוראות). וזהו דהא לאתרא איתא בסוף פ' דם חטאת דף צ"ח ע"ב אמר רבא פשיטא לי דם על בגדו חוצץ ואם טבח הוא אינו חוצץ ופרש"י ואם טבח הוא שאינו מקפיד בדם שעל בגדו אינו חוצץ, וכ"כ הרמב"ם פ"ג מהל' מקוראות דטבח שנמצא דם על בגדו דוקא אינו חוצץ משמע דעל בשרו דודאי חוצץ. וצ"ל דלא דמי למי שאומנתו צעב הוי ירדיו בצבועת דאינו חוצץ משום דלא מאיס כל כך, משא"כ בהוי דמאיס ועל בשרם מקפידים אף שאומנתו בכך מי"מ בשהה שאין עוסקין בה מקפדין וכו"ש דם שבבשרו כי הדרם נפשו של אדם קצה בה. וכן משפעות הרא"ש פ' היתונקת והרשב"א בתי"ה הובא בב"י ליד"ץ סי' קצ"ח דדוקא בבגדו לא הוי חוציצה בטבח. ואף שהרא"ש בפי' כ"ה כתב וז"ל ותנא נמי ורבב על שבור חוצץ ואם מוכר רבב הוא אינו חוצץ ככ"ל, האי על בשרו מיס הוא וצ"ל על בגדו וכדאיתא להדיא בש"ס בכל הפסרים שביריטו, וכן הוא בתשובת הרמב"ם סי' קכ"ד אלא שבלשון השואל לא קיט' אלא הלשון פסיר, ושם כ' בשם מנח"י דמקוראות ושם לא תני כלל האי מנח"י ע"ש. והמ"א בא"ח סי' קט"א ס"ק ד' לפי שנמשך אחר לשון הרא"ש פ' כ"ה שהובא בב"י שם כחב שם וז"ל ואם הוא טבח ומוכר שומן ויש דם ושומן על ידו מבטיא בפ"א דבוחים, ולא עיין בש"ס גופא דהתם לא קאמר רק כנמצא בבגדו (דאף אם תוצה לזהוק ולומר דרעיתיהו דגופו ורבדו שוים אף שהוא נגד משפעות הסוגיא ורוב הפוסקים שכתבתי מ"מ סוגיא זו דפסחים ורובוחים הוא דשבח הוא לבני אהרן לא משמע כן). גם מי"ש עוד המ"א שם וז"ל ולא איפשטא וצ"ל דבטבילת גדה אולינן לחומרעא ככ"ל, וזה אינו כיון דמיטעו שאינו מקפיד עליו חוצץ מטעם גזירה אטו רובו המקפיד עליו בדרבנן אולינן

- דמקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין לקטן:

ויקרא ז, לג, ולהתור (צב. דת) איהו צ"ל פסוק זה.

והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה ליהודא לכתן והקרי את דם השלמים לו ידהה. ויקרא ז, יד

מוסף רש"י

רבב. הוא דבר מאוס כגון תבל ושומן ודבנך כנגדיה ומחליקין (סוטה סח.) מנחי. טבול יום. דשקן ודמה והשאר טומאות: ומחוסר כפורים. זו ומטעו שטבלו והעריב שמשן ולא יציאו כפרתן: אורן. כל זמן שלא נקבר המת (לעיל סו:)

שינויי נוסחאות

א) בנתיבי"ו ש"נ נגע: ב) ככ"ל טעף א"ל רב אחא מדיפתא: ג) מומין קבועין בין בעלי מומין עוברין לל"ל (י"ש"ח: ד') מל"ל שגמרי לכתן הוויקן את דם השלמים לו יהיה. וכן משמע בגמרא (דף קב ע"ב.) ואס"י מלאכי כן בתוס' (דף קב) [נדפוס] שלו דף טז ע"א) (ש"ח: א') תליא מילתא (ש"ח: א') לאמילא אלא וצ"ש לל"ל ודאי"ל (ש"ח: א') ולפרש"י דהר"א דבכל מלל"ל (גרי קה"ה: א') יהיה ודלמי ממשבעות לו יהיה לא דריש אלא וצ"ש לל"ל ומתורא לו: ב) ל"ל ותתה מנה"ה נמתק (ש"ח: א') ובצ"ו צריש: ב) דהבא וגזירה לל"ל והשאר נמתק (ש"ח: א') וניקטת צ"ק לעצמות הוא ולו יהיה והשאר נמתק: א') דמייתי התם מנחיתא דהאשה שוים ב' (שפ"ב: א') יא) ואוכל בקדשים לערב (ש"ח: א') צ"ל דתנן פרק חומרי בקודש האונן בו: ב) ויחשאר נמתק (ש"ח: א') לקדש אבא לא לתרומה ומשמע טבילה אין הערב שמש לא דבה"א דיוק יהיה כל מעות שבשופר: ב) כיפורים נמי הא כל"ל (ש"ח: א') צ"ל היא (ש"ח: א') ועי"ז צריש: דכלהו ובפ"מ הא צריך. ופי' שה' כחול צריך הערב שם ויפון דאי אפשר להשעמם צו ציוס הוי כמתקן וממין מריט לתול. ועי"ן צ"ק: א') כהנים עומדין משם עד כ"ל וצ"ה ש"ס (והגר"ב: א') צ"ל התמיד (ששכ"ח:)

